

Sygn. akt: III AUa 1894/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Szybka (spr.)

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska

SSA Janina Kacprzak

Protokolant: st.sekr.sądowy Kamila Tomasik

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2014 r. w Łodzi

sprawy **W. F.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o prawo do emerytury pomostowej,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 30 lipca 2013 r., sygn. akt: VIII U 937/13,

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1894/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 lutego 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych O. w T. odmówił W. F. prawa do emerytury pomostowej.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 lipca 2013r. Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił decyzję organu rentowego i przyznał W. F. prawo do emerytury pomostowej od 18 kwietnia 2013r. (pkt 1 wyroku) i oddalił odwołanie w pozostałej części (pkt 2 wyroku).

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach:

W. F. urodził się (...) Od 1 września 1973r. do 16 stycznia 2013r. był zatrudniony w (...) S.A. (...) w W., w tym w okresie od 1 grudnia 1976r. do 20 października 1978r. i od 26 października 1980r. do 31 stycznia 1985r. wykonywał pracę młodszego maszynisty pojazdów trakcyjnych, od 1 lutego 1985r. do 29 lutego 2000r. maszynisty pojazdów trakcyjnych, od 1 marca 2000r. do 30 września 2001r. starszego maszynisty pojazdów trakcyjnych i od 1 marca 2002r. do 9 lutego 2006r. pomocnika maszynisty pojazdów trakcyjnych, czyli pracował na stanowiskach zaliczanych do pracy szczególnych warunkach wymienionych w załączniku nr 2 poz. 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych. Od 10 lutego 2006r. do 16 stycznia 2013r. ubezpieczony wykonywał pracę starszego elektromontera.

Stosunek pracy został rozwiązany. Zaświadczeniem z dnia 10 lutego 2006r. lekarz medycyny pracy stwierdził, że W. F. jest niezdolny do wykonywania pracy na stanowisku pomocnika maszynisty. Do 17 kwietnia 2013r. wnioskodawca otrzymywał świadczenie rehabilitacyjne. W dniu 17 stycznia 2013r. wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę. Ogólny staż ubezpieczeniowy wyniósł 27 lat i 17 dni. Staż pracy w warunkach szczególnych wyniósł ponad 15 lat.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione. Zgodnie bowiem z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2)ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4)ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5)przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6)po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7)nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Natomiast w myśl art. 9 ustawy o emeryturach pomostowych pracownik wykonujący prace maszynistów pojazdów trakcyjnych wymienione w pkt 5 załącznika nr 2 do ustawy, który spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1, 4-7, nabywa prawo do emerytury pomostowej, jeżeli:

- 1)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 50 lat dla kobiet i co najmniej 55 lat dla mężczyzn;
- 2)ma okres pracy jako maszynista pojazdów trakcyjnych wymienionej w pkt 5 załącznika nr 2 do ustawy, wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3)lekarz medycyny pracy wydał orzeczenie o niezdolności do wykonywania prac jako maszynista pojazdów trakcyjnych.

W oparciu o art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1)po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2)spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3)w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Sąd Okręgowy podniósł, że z niespornego materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, że W. F. spełnia wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury pomostowej, a mianowicie, urodził się po 31 grudnia 1948r., ukończył 55 lat, posiada 25 letni okres ubezpieczenia, 15 lat pracy w warunkach szczególnych, rozwiązał stosunek pracy i posiada orzeczenie lekarza medycyny pracy o niezdolności do pracy jako maszynista pojazdów trakcyjnych. W ocenie Sądu Okręgowego ZUS błędnie zinterpretował przepis art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych. Przepis

ten pozwala bowiem przyznać prawo do emerytury także tym osobom, które po dniu 31 grudnia 2008r. nie pracowały w warunkach szczególnych. Wymagane jest jedynie spełnienie warunków określonych w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12. Przepis art. 49 uchyla wymóg pracy w warunkach szczególnych po 31 grudnia 2008r., a zatem wymóg ten nie może pojawić się wśród przesłanek wymaganych od osób, które ubiegają się o prawo do emerytury pomostowej na podstawie art. 49. Zdaniem Sądu Okręgowego, gdyby podzielić wykładnię art. 49 zaprezentowaną przez organ rentowy, to ukończenie 55 lat nie byłoby warunkiem wystarczającym do nabycia prawa do emerytury, bo art. 49 wymaga ukończenia 60 lat życia przez mężczyznę. Art. 4 stanowi normę ogólną od której przewidziane są wyjątki w art. 5-12. Natomiast art. 49 stanowi wyjątek od reguły wymagającej pracy w warunkach szczególnych po 31 grudnia 2008r. zarówno w stosunku do normy ogólnej (art. 4) jak i norm szczególnych (art. 5-12). W przypadku konkurencji stosujemy zawsze normę szczególną. Zgodnie z art. 15 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do emerytury powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Jednak w przypadku pobierania zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego, prawo do emerytury pomostowej powstaje z dniem zaprzestania pobierania tego zasiłku lub świadczenia. Skoro ubezpieczony pobierał świadczenie rehabilitacyjne do 17 kwietnia 2013r., to prawo do emerytury mógł nabyć najwcześniej w dniu 18 kwietnia 2013r.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy. Postawił zarzut rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego, a w szczególności art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych przez błędne przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej podczas, gdy wnioskodawca nie ma prawa do tej emerytury, gdyż nie spełnia warunków do jej przyznania. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania. W uzasadnieniu podniósł, że wnioskodawca powinien spełnić warunki określone w art. 49 pkt 2, czyli warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12. Poza sporem jest, że wnioskodawca spełnił warunki określone w art. 4 pkt 1-2, 4-5. Nie spełnił natomiast warunku określonego w art. 4 pkt 3, bo nie osiągnął wieku 60 lat. Zatem nie spełnił warunków określonych w art. 49 do nabycia prawa do emerytury pomostowej.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2)ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4)ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5)przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6)po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7)nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Jak wynika z brzmienia art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do emerytury pomostowej przysługuje po spełnieniu siedmiu warunków wymienionych w tym artykule. Pośród tych warunków jest warunek wieku określony w punkcie 3, warunek określony w punkcie 5 wykonywania przed dniem 1 stycznia 1999 r. pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy

o emeryturach i rentach z FUS, warunek określony w punkcie 6 wykonywania po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Artykuł 4 przewiduje jednak, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje z uwzględnieniem art. 5-12. Artykuły 5-12 regulują nabycie prawa do emerytury dla określonych, wskazanych w tych przepisach pracowników, po spełnieniu przez nich wymienionych w tych przepisach warunków. I tak ubezpieczony, który wykonywał pracę maszynisty pojazdów trakcyjnych może nabyć prawo do emerytury po spełnieniu warunków wymienionych w art. 9. Art. 9 stanowi, że pracownik wykonujący prace maszynistów pojazdów trakcyjnych wymienione w pkt 5 załącznika nr 2 do ustawy, który spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1, 4-7, nabywa prawo do emerytury pomostowej, jeżeli:

- 1)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 50 lat dla kobiet i co najmniej 55 lat dla mężczyzn;
- 2)ma okres pracy jako maszynista pojazdów trakcyjnych wymienionej w pkt 5 załącznika nr 2 do ustawy, wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3)lekarz medycyny pracy wydał orzeczenie o niezdolności do wykonywania prac jako maszynista pojazdów trakcyjnych.

Treść art. 9 ustawy o emeryturach pomostowych stawia więc wobec ubezpieczonego konieczność spełnienia poniższych warunków:

- urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.
- osiągnął wiek wynoszący co najmniej 50 lat dla kobiet i co najmniej 55 lat dla mężczyzn;
- ma okres pracy jako maszynista pojazdów trakcyjnych wymienionej w pkt 5 załącznika nr 2 do ustawy, wynoszący co najmniej 15 lat;
- lekarz medycyny pracy wydał orzeczenie o niezdolności do wykonywania prac jako maszynista pojazdów trakcyjnych.

Z prawidłowych i niespornych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że W. F.:

- urodził się (...),
- ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat,
- przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- ma okres pracy jako maszynista pojazdów trakcyjnych wymienionej w pkt 5 załącznika nr 2 do ustawy wynoszący co najmniej 15 lat,
- po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

- nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.
- osiągnął wiek wynoszący co najmniej 50 lat dla kobiet i co najmniej 55 lat dla mężczyzn;
- ma okres pracy jako maszynista pojazdów trakcyjnych wymienionej w pkt 5 załącznika nr 2 do ustawy, wynoszący co najmniej 15 lat;
- lekarz medycyny pracy wydał orzeczenie o niezdolności do wykonywania prac jako maszynista pojazdów trakcyjnych.

Powyższe ustalenia prowadzą do wniosku, że W. F. nie spełnia wszystkich warunków określonych w art. 9 wymaganych do nabycia emerytury po ukończeniu 55 lat, bowiem nie spełnił warunku określonego w art. 4 pkt 6, czyli warunku wykonywania po dniu 31 grudnia 2008r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. A jest to warunek niezbędny do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 9 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Skoro niesporne jest, że W. F. po dniu 31 grudnia 2008r nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, to jego uprawnień do emerytury należy poszukiwać w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych. Artykuł ten stanowi, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje osobie, która:

1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie ma treść punktu 2. Zdaniem Sądu Apelacyjnego brzmienie tego przepisu prowadzi do wniosku, że ubezpieczony, który po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 może nabyć prawo do emerytury pomostowej po spełnieniu warunku wieku określonego w art. 4 punkt 3. Art. 4 pkt 3 jako warunek konieczny dla mężczyzny przewiduje ukończenie 60 lat życia. Warunek pracy po 31 grudnia 2008r. został zastąpiony warunkiem ukończenia 60 lat życia. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie jest uprawniona wykładnia tego przepisu w ten sposób aby wykluczyć z warunków niezbędnych do nabycia emerytury dla osoby wymienionej w art. 49, warunek wieku określony w art. 4 pkt 3, skoro wymaga się od ubezpieczonego spełnienia warunków określonych w art. 4 punkt 1-5 i 7 i 5-12.

Ponieważ niesporne ubezpieczony urodzony (...) nie ukończył 60 lat życia, to nie spełnił wszystkich warunków do nabycia emerytury i dlatego jego odwołanie podlegało oddaleniu. Zarzut naruszenia prawa materialnego okazał się trafny.

Biorąc powyższe po uwagę Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 kpc orzekł jak w sentencji.